

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului : Parohiile cl. I. pe un an 800 Lei Parohiile cl. II. 700 Lei Parohiile cl. III. și subclasă 600 Lei Pentru particulari 500 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor Concure de prot. 1000 Lei. Parohii de cl. I 1000, de cl. II 800, de cl. III 600 Lei Celelalte publicații 1 cm. □ 3,50 Lei.</p>
--	--	--

Intru mulți ani, Stăpâne!

Cu mult elan am cetit cuvântarea Prea Sf. Sale Episcopului Veniamin, rostită la deschiderea Adunării eparhiale din Caransebeș la 23 Mai 1943.

Cred că atât mireni, cât și laicii, au simțit dragostea prea mare a Prea Sfințitului, din care izvorăște adâncă înțelegere a durerii și dorința de a alina, pe toți, cei încercați, în aceste vremuri de mari încercări, ce zi de zi se desfășoară.

Fiindcă aproape nu e zi, în care să nu auzi de vestile trimise acasă de cutare sătean, de un prieten ce a căzut, sau primești o scrisoare dela o familie ce a îndurat pibegie din dulcea Bucovină, spre înțelegătoarea Germanie reîntoarsă abia în patrie, cu mulți din cei dragi îngropați departe de pământul sfânt al Țării, pentru a nu mai îndura sau fiindcă au îndurat prea mult.

Toate le auzi, toate ți se spun, pentru că toți sunt copleșiți în fața durerii și așteaptă o mângăere, — mângăere ce ne îndeamnă iubitul nostru Păstor, să o revărsăm din plin.

Ceeace însă mi-a trezit amintiri dureroase, au fost cuvintele Prea Sfințitului, referitoare la văduvele preotese.

Nu aș putea preciza, dacă sunt mai multe văduve de preot ce au avere, sau cele ce nu au; un lucru însă este cert, — că sunt multe celorce după moartea soțului preot, nu le rămâne decât grija copiilor, pentru cari trebuie să câștige o bucată de pâine și o îmbrăcăminte. E deci atât de necesară această ajutoare a orfanilor de preoți și a văduvelor preotese, pe cari grija părintească a Prea Sfințitului nu i-a uitat.

Anii lungi de internat, m'au făcut să înțâlnesc atâtea preotese văduve — lor le închin rândurile mele.

Dacă fiecare preot, ar gândi ce ar putea ajunge preoteasa după un desnodământ fatal, și-ar pune toate puterile și cei ce au ceva avere împreună cu cei ce nu au, la înfăptuirea unui ceva, ce să le ajute.

Decâteori serile liniștite, când sufletul după o muncă încordată ascultă glasul înfiorat și dulce al trecutului, n'am ascultat destăinuri întovărășite de boabe mari de lacrimi, cu inima mică, sbătându-se ca inima unei rândunici, la gândul trist că tot astfel ar putea plânge și mama mea; căci și eu eram fiică de preot. Și să nu vorbesc de umilințele ce le'ndurau, fiindcă funcția ce o aveau era cel mult aceea de supraveghetoare de curățenie, econoamă, infermieră, arareori pedagogă, când se mai primea cu 4 clase. De câte ori n'am asistat la împărțirea unei porții de mâncare în internat, între preoteasa văduvă și fiica ei, premiantă întâi, fiindcă nu aveau banii necesari a încă unei porții — având și un băiat la liceu.

Dar gândurile sunt tot învălmășite, căci aș putea veni cu multe exemple; familii preoțești desrădăcinate din mediul acela patriarhal, cu irmoase și heruvicul cântate în familie, cu lecturi din cărțile sfinte, copii de preoți capabili și talentați, luptându-se cu mizeria — e cum ai smulge o albăstrea din lanul galben al grâului și ai sădi-o la soare singură'n arșiță.

Cu mult mai bună e situația preoteselor în Bucovina, unde datorită: „Fondului Regional“, au o pensie satisfăcătoare necesităților, precum și camere într'un minunat palat, chiar în Cernăuți. Dealt fel am putea să luăm exemplu și dela învățători, cari au o mulțime de internate și case, nu numai în centre școlare ci și acolo unde sănătatea copiilor ar reclama o îngrijire.

Iată de ce cântăm cu bucurie Prea Sfințitului: „Intru mulți ani, Stăpâne“, pentru ca bunul Dumnezeu să-L ajute, în îndeplinirea acestui măreț gând. Preoteasa: **Lucreția Ursache.**

Prin minciuni, dușmanul tulbură sufletele celor slabi ca să poată slăbi puterea de rezistență a Neamului

Cuvânt pentru ostași

Despre rugăciune

ca cel dintâi factor al mântuirii

II

Foloaselorugăciunii sunt multe. Rugăciunea:

a) *face pe om mai conștiincios* căci de oameni mai poți fugi dar nu te poți ascunde de Cel care le vede și le știe toate. Omul care prin rugăciune păstrează legătura cu Dumnezeu e mai serios în viață și mai scrupulos în împlinirea datoriei.

b) *Îmbogățește sufletul omului*, îl spiritualizează pe om și prin aceasta îi mărește valoarea. Căci, *valoarea omului se socotește după suflet*: Omul cel mai de preț nu este cel înalt ca bradul..., sau cel frumos la chip, ci totdeauna omul cel mai de valoare a fost omul cu *mintea mai luminată, cu inima mai curată, mai nobilă, și cu voința mai puternică*, mai stăpân pe sine și pe acțiunile lui, adică omul cel mai bogat în suflet.

c) *Curăță sufletul omului* de păcate prin căința lui și prin iertarea lui Dumnezeu.

d) *Alungă ispitele și întristarea* căci, pe omul care se roagă îl ocolește Satana.

e) *Alină suferințele, revarsă în suflet bucurie, pace, liniște, mulțumire, fericire*. Pentru a se convinge de acest adevăr să se gândească fiecare la *rugăciunea sinceră și cu inimă curată a copilăriei noastre*, când smeriți îngenunchiam în fața icoanei Maicii Domnului cu pruncul Iisus în brațe și împreunând mânuțele noastre ne rugam lui Dumnezeu din toată inima să dea sănătate părinților noștri și să ne ajute să creștem. Cât de fericiți eram atunci!

f) *Ne face mai buni, mai drepiți și mai iubitori cu aproapele nostru*. Precum postul ușurează trupul, așa și rugăciunea ușurează și nobilizează sufletul.

g) *Prin rugăciune omul dobândește ajutorul lui Dumnezeu, absolut necesar pentru împlinirea datoriilor, pentru progres și pentru înlăturarea piedecilor din calea cea dreaptă a vieții noastre de creștini, deci pentru mântuirea sufletului și apropierea noastră de Dumnezeu.*

Locul și timpul rugăciunii. Evreii credeau că numai în templul din Ierusalim se poate face adevărata închinare către Dumnezeu. Mântuitorul în convorbirea Sa cu femeia samarineancă ne arată că *ne putem ruga lui Dumnezeu în orice loc și în orice timp*: la șes, pe munte, pe uscat, pe mare, ori unde și oricând, *numai închinarea noastră să fie „în Duh și în Ade-*

văr“; căci „Duh este Dumnezeu și cel ce se închină Lui, cu duhul și cu adevărul se cade să se închine“.

Totuși, *locul cel mai potrivit pentru rugăciune este Sfânta Biserică iar timpul cel mai indicat pentru rugăciunile publice, Duminecile și Sfintele Sărbători*, când se oficiază în Biserici Sfânta Liturghie la care fiecare creștin este dator să ia parte activă cu gândul și cu inima.

Motivele pentru care deși ne putem ruga lui Dumnezeu în orice loc, totuși, Sf. Biserică rămâne locul cel mai potrivit pentru rugăciune, sunt: faptul că *Biserica e locaș sfințit*, destinat anume pentru cultul divin public, iar *altarul ei reprezintă tronul dumnezeesc*; faptul că *în Biserică se oficiază Sf. Liturghie și se aduce, de Preot, jertfa cea fără de sânge a Domnului*, faptul că acolo în Biserică, pictura și muzica bisericească precum și mulțimea celor ce se roagă, toate, ne dispun spre rugăciune.

Necesitatea rugăciunii ne arată mintea sănătoasă a omului și rezultă din foloasele ei. Rugăciunea e trebuincioasă:

1. *Pentru om, în general*, ca să înlăture ispitele și piedecile din calea vieții; ca să-i îmbogățească sufletul și să poată merge către desăvârșire. Cel ce se roagă e ca gospodarul care plivește grădina de buruieni.

2. *Pentru creștin*, ca mulțumire către Mântuitorul care prin învățătura Sa și prin jertfa Sa de bună voie pe Cruce, ne-a dat putința mântuirii de osânda păcatului strămoșesc.

3. *Pentru noi, Românii, în special fiindcă Dumnezeu ne-a scăpat din vitregia vremurilor și-a ocrotit în atâtea primejdii Neamul nostru.*

Necesitatea rugăciunii ne-o indică și Sf. Scriptură: „cereți și se va da“, „Amin, Amin zic vouă, orice veți cere dela Tatăl, în numele Meu, vi se va da“. Cu prilejul vindecării celor zece leproși, Mântuitorul ne atrage luarea aminte asupra necesității rugăciunii de mulțumire.

La începutul acestei conferințe spuneam că rugăciunea este îndreptarea gândului nostru către Dumnezeu în legătură cu marile datorii ale vieții. Datorie mare și sfântă a vieții este și datoria de ostaș al Domnului și al Patriei, luptător pentru împărăția lui Dumnezeu și pentru apărarea sfintelor drepturi ale Neamului. În calea împlinirii ei cu sfințenie ni se pun piedeci de către Duhul cel rău care lucrează prin tot felul de ispite. *Să nu uităm că toate aceste ispite le putem înlătura prin rugăciune. Străbunii noștri au rugat fierbinte pe Dumnezeu și El i-a ajutat, izbăvindu-i din toate ne-*

voile și primejdiiile. Astăzi mai mult decât oricând avem nevoie de ajutorul lui Dumnezeu. De aceea, să ne rugăm și noi cât mai des cu credință, cu smerenie și cu dragoste Tatălui, Ceresc și vom avea bucuria vieții adevărate întru Iisus Christos, Domnul nostru, Amin.

Pr. Maior **Damaschin Daicovici**

RECENZII

Anuarul Academiei Teologice ortodoxă română din Caransebeș, 1941-42, Caransebeș 1943.

Academia de Teologie ort. română din Caransebeș, menține obiceiul frumos de a tipări un „Anuar”, o oglindă fidelă a realizărilor de peste an atât a profesorilor, cât și a studenților ei.

În afară de date statistice, se mai cuprind și studii temeinice ale profesorilor dela Academia de Teologie Caransebeșană, cari fac cinste acestei instituții cu trecut bogat.

I. P. C. P. Arhim. Dr. L. Busuioc în „Religie și societate” (pp. 1-32) discută o seamă de probleme actuale, sociale și religioase, cari în timpurile noastre de grea criză materială și spirituală, se pun tot mai accentuat. P. C. Sa folosește o bibliografie amplă streină și cărți religioase ortodoxe mai recente — demonstrând importanța religiei și în domeniul social — combătând cu argumente solide socialismul marxist — concepția unilaterală a societății umane.

Creștinismul a realizat mai mult ca oricare religie o bună stare omului chinuit și muncit de grija zilei. Mântuitorul a ocrotit mai mult ca oricine altul pe cei săraci și nevoiași, iar Biserica creștină și azi muncește pe terenul filantropiei, în toate domeniile vieții de Stat. Pentru poporul nostru spune Arhim. Dr. L. Busuioc, cuvintele Conducătorului Statului sunt un program pentru viitor: „Pe plan social, la temelie Statului stă familia. Pe plan spiritual așez credința”. (p. 31).

„Dreptatea, egalitatea, libertatea, pacea, bunăstarea materială, toate aceste valori cari vor trebui să intre și în alcătuirea societății de mâine nu sunt deloc noi. Ele a fost idealul de totdeauna al omului. Creștinismul, care cel dintâi le-a proclamat, a știut să le încorporeze în realitatea vieții pe culmi de adevărată frumuseță morală”...

P. O. P. Dr. Petru Rezuș în „Problematika Teologiei fundamentale”, (pp. 33-67) reia

problema Teologiei fundamentale, așezându-o pe adevărurile revelaționale, lămurind principiile primordiale, subliniind în mod special *problema soteriologică*, rolul ce l-a avut în istoria religiilor și mai ales în creștinism.

Desprindem din bogata bibliografie streină și română, discuțiile privitor la filosofia români I. Petrovici, C. Rădulescu-Motru, L. Blaga, D. D. Roșca ș. a., „Religia se naște din preocuparea unei mântuiri a omenirii și se ocupă cu această mântuire, mântuire care este rezolvată ideal din punct de vedere religios: filosofia ignoră complet o astfel de problemă. Pentru filosofie o astfel de problemă nu se pune nici în viața de aci, nici în cea de dincolo”. (p. 59 sq.). „Revelația rămâne dușmanul de moarte al rațiunii cu tendințe de luciferism filosofic idealist sau eretic. De aceea se și dau atâtea lupte desperate în jurul ei. Teologia fundamentală își păstrează însă fundamentul său revelațional, ea pleacă dela acest fundament, se odihnește în ajungerile sale pe el și se întoarce îndărăt la el”. (p. 65 sq.). Litigiul dintre credință și rațiune — Prof. Dr. P. Rezuș îl rezolvă astfel: „Credința rămâne credință ortodoxă atât din punct de vedere subiectiv, cât și din punct de vedere obiectiv. Credința premerge în cunoașterea realităților supranaturale, după ea urmează rațiunea. Credința, împreună cu fapta bună, mântuește în ortodoxie, nicidecum rațiunea cu rezultatele ei speculative”... (p. 66 sq.).

Al treilea studiu: „Anul jubilar al Evreilor de Prof. Dr. M. Chialda, e o expunere clară istorică și documentată de legea anului jubilar și însemnătatea pe care a avut-o această lege în complexul legislativ al teocrației Vechiului Testament (pp. 68-94). E împărțit în două capitole mari I „Legea anului jubilar” și II „Valoarea religios-morală a anului jubilar”, cu mai multe subcapitole.

Prof. Dr. M. Chialda după analiza textelor vechi și discuțiile ample privitor la această problemă a teologilor streini și ortodocși, desprinde următoarele concluziuni: „Dumnezeu a creat toate, omul creatura lui, trebuie să se îndrepte spre Creator. Dumnezeu a dat Canaanul Israelitilor, El este proprietarul adevărat. Israelitii sunt numai usufructuari temporari, atâta timp cât ei respectă legământul lui Jahve. Caracterul proprietății e inalienabilitatea, se exclud diferențierile între clase — bogați și săraci — diferențieri cari aduc după sine lupta socială... Anul jubilar este simbolul restabilirii creaturii la starea cum a eșit el din mâna Creatorului, și este tipul vremurilor ce vor veni la Parusie”. (p. 94). Studiul Păr. diac. Dr. M.

Chialda, e o contribuție fidelă la cunoașterea și aprofundarea problemelor V. Testament.

Din datele statistice, desprindem activitatea extrașcolară a profesorilor „Academiei“, cari la diferitele școli secundare din Caransebeș, au suplinit orele profesorilor secundari, aproape toți profesorii Academiei, unii având și 10 ore pe săptămână.

Un gest deosebit de frumos și elocvent! Profesorii, toți, au ținut predici și conferințe în cadrele societăților religioase-culturale din Caransebeș și jur. Aceeași profesori au publicat articole, studii în „Foaia Diecezană“, organul oficial al eparhiei și în alte reviste de specialitate — au publicat și lucrări valoroase, ca a pâr. Prof. Dr. P. Rezuș: „Curs de Teologie fundamentală“, 621 pag. Caransebeș 1942, etc.

Acestea sunt constatările cari se desprind din Anuarul Academiei Teologice ort. române dela Caransebeș.

Prof. C. Rudneanu

Protodiacon T. Roșca, Prietenul meu.

Constatări și sfaturi pentru fericirea vieții familiare, în „Biblioteca religioasă morală, Nr. 38“ Caransebeș, Tipografia Diecezană, 1943, p. 30.

Rodnica și binecunoscuta bibliotecă religioasă-morală de popularizare creștină a Eparhiei Caransebeșului și-a reluat activitatea, începând editarea unei serii de broșuri cu subiecte alese, dar mai cu seamă potrivite realităților și necesităților bănățene.

Alegerea și repartizarea acestor subiecte s'a făcut, cu deosebită grijă și personal, de *Prea Sfinția Sa Episcopul Veniamin al Caransebeșului*, care și-a propus să dăruiască o hrană duhovnicească cât mai substanțială cu putință tuturor credincioșilor din eparhia Sa, mai ales în aceste vremuri tulburi de sdruncin moral.

Inaugurarea acestei serii de broșuri de popularizare o face broșura „**Prietenul meu**“ de *Prea Cucernicul Protodiacon Teodor Roșca*.

Broșura aceasta dorește, așa după cum atât de sugestiv spune și titlul, să fie „*prieten bun*“ celor ce au nevoie de sfaturi și îndemnuri în privința vieții familiare. Nicăiri ca aici, în Banat, viața familiară nu formează o problemă, nu numai socială sau națională, dar am putea zice chiar: o *problemă de stat*.

Această viață familiară, în cutele sale cele mai intime, cu situațiile cele mai delicate, cu luminișurile sale, dar mai ales cu ascunzișurile și întunecimile sale, formează preocuparea autorului în toate cele treizeci de pagini de „*inimoase*

constatări și prețioase sfaturi“ pentru fericirea vieții familiare.

„*Am pus urechea la pământ, spune minunat de frumos și potrivit autorul, la pământul ce-l scormonești cu multă sudoare pentru câștigarea pâinii și un glas din adâncurile lui parcă mi-a șoptit: Brațele de muncă s'au rărit, fiindcă familia Bănățeanului de azi a scăzut mult*“ (pg. 6).

Sunt constatări dureroase, cu privire la familia Bănățeanului, pe care le-au făcut să răsunе regi din înălțimea tronului, savanți și oameni de știință de pe înălțimea catedrelor universitare, dar ele nu au pătruns întotdeauna până în inima satelor bănățene.

De astă dată ele vor pătrunde prin sutele de broșuri de propagandă până acolo și vor ajunge în mâna tuturor.

După o frumoasă introducere, autorul ne vorbește pe scurt despre taina cununiei, apoi trece la însemnătatea copiilor în viața familiară.

Miezul lucrării însă, sunt admirabilele sfaturi date soțului și soției, sfaturi care dacă vor fi puse în practică, putem afirma că vor atrage după ele înlăturarea tuturor relelor și bolilor de care suferе familia bănățeană.

Salutăm, astfel, cu îndoită bucurie și satisfacție broșura „*Prietenul meu*“ a *P. C. Părinte Protodiacon T. Roșca*, mai înainte, că prin ea se pune început bun unei serii de broșuri de popularizare a gândului și faptei creștine, pe meleagurile bănățene, mai cuprinse de secetă sufletească ca oricând, iar mai apoi, că broșura „*Prietenul meu*“ este una dintre cele mai potrivite ce se putea scrie și trimite în aceste vremuri, pretutindeni, în tot Banatul și la tot natul.

Prof. Dr. Petru Rezuș

Nazarenii sau Pocăiții noștri

Decretul-lege¹ pentru desființarea sectelor din România constituе desigur o luminoasă dovadă a preocupărilor guvernului de a relua firul rupt al unei lungi și sănătoase tradiții, privind raporturile dintre Biserică și Stat. O reînviere a timpurilor de glorie ale unui *Constantin cel Mare, Teodosiu I și II și până la Iustinian I*, când Impăratul era supremul protector al Bisericii și când legiurile politice se inspirau din învățătura Evangheliei și a dogmelor ecumenice, nu poate decât îolosi atât Bisericii cât și Statului român.

1. Pentru modificarea și abrogarea unor dispozițiuni din legea pentru regimul general al cultelor, publicat în *Monitorul Oficial* Nr. 305 din 30 Decembrie 1942.

Un Stat este cu atât mai puternic cu cât se sprijină pe contraforți spirituali, a căror rezistență morală s'a verificat îndeajuns veacuri de-a-rândul. Din fericire, Neamul nostru, în existența lui aproape bimilenară, se poate mândri că dela nașterea sa pe pământul sfânt al Daciei, în toate actele sale naționale epocale a fost sprijinit, asistat și binecuvântat de Biserica ortodoxă, care în toate timpurile s'a indentificat cu tot ceea ce este românesc.

Cum sectele au reprezentat în câmpul spiritual al națiunii tot atâtea *mine* dușmane, gata să explodeze și deci să fărâmițeze sufletul acestui Neam, este mai mult decât firesc, ca Statul, atât de mult interesat la menținerea unității de simțire și gândire a națiunii, să procedeze cum a procedat, față de toți atentatorii și semănătorii acestor mine periculoase.

Dintre toate sectele, la noi, în Banat, cea mai periculoasă este cea așa-zisilor Nazareni, Nazarineni sau Pocăiți, a căror doctrină izbește nu atât dogmele Bisericii, cât mai ales așezămintele sociale și de stat ale Neamului nostru. Sectă de origină străină, cu tendințe străine și condusă de străini,² ea a fost mai totdeauna interzisă la noi în țară. Aderenții ei în trecut și nu ne îndoim că și azi lucrează ocult, subteran, în adunările lor clandestine, împotriva a tot ceea ce este ortodox și românesc. Alături de Adventiști, Baptiști, Mileniști, Inochentiști, Tudoriști, Studenți în Biblie, Penticostaliști și alți rătăciți, ei conspiră mai departe împreună cu cei mai ireductibili dușmani ai națiunii, împotriva unității și securității statului, înălțat cu jertfele milioanei de luptători români. Cazul generalului *Dr. P. Stavrescu* și al Adventiștilor, opoșiți până la un moment dat de dânsul, a desvăluit și celor mai puțin inițiați în aceste probleme, marele pericol ce-l reprezintă pentru Stat adherenții sectelor, *surzi la toate chemările Patriei*, asaltată din toate părțile de dușmani.³

Refuzând să ia arma și să presteze legiuitul jurământ de fidelitate față de Rege, Țară și Națiune, Nazarineni se situează în rândul celor cari *atentează* direct și conștient la însăși *viața* țării și a națiunii, lucrând împreună cu străinii și dușmanii noștri împotriva ordinii de stat și a conducătorilor lui.

Oricine își poate închipui ce s'ar alege de o țară, în actualele împrejurări internaționale,

² Vezi Dr. Grigorie Gh. Comșa, *Nona călăuză pentru cunoașterea și combaterea sectelor religioase*, Arad, 1928, pp. 78-85. Secta a fost întemeiată la începutul sec. al XIX-lea în Elveția și Würtemberg de un oarecare *Johann Jacob Wirtz*. Autorul scrie că „în județul Caraș-Severin există și azi circa 480 nazareni” (p. 79).

³ Pr. M. Neamtu, *Antipatriotismul adventiștilor dat pe față de Generalul Doctor P. Stavrescu*, în revista „*Renașterea*”, Nr. 12, Craiova, 1942, pp. 681-686.

dacă prin absurd toți cetățenii ei ar fi Nazarineni. Soarta unei asemenea țări ar fi fost pecețluită de mult. Avem informații precise că sectarilor le convine de minune, ca alții să lupte și să moară, iar ei, la adăpostul armelor, purtate de alții, să huzurească în plăceri și bogății, în dosul frontului. O *revizuire* a situației militare a familiilor sectare, în special nazarinene și adventiste, ar duce la rezultate surprinzătoare și, de sigur, *revoltătoare*. Sub diferite pretexte, aderenții acestor periculoase secte știu să se strecoare, cu *vina* celor puși să vegheze la dreapta aplicare a legilor militare, și să-și vadă, acasă, liniștiți de trebile lor mărunte.

În cele ce urmează voi face în linii mari, pe bază de documente și informații precise, istoricul acestei secte, dela înființarea ei, în cuprinsul eparhiei Caransebeșului, cu scopul de a *trezi* interesul celor chemați să vegheze și cu mai multă vigilență la menținerea *unității* sufletești a Neamului nostru, acolo unde ea este periclitată. Slujitorii sfintelor Altare, folosind înțeleapta și patriotica măsură a guvernului, să pornească fără întârziere la *muncă*, aducând prin cuvântul lor cald și convingător, prin sfaturile lor înțelepte, prin îndrumările lor sănătoase, prin dragostea lor de Părinți adevărați, și mai presus prin *purtarea* lor exemplară și *viața* lor evanghelică, pe cei rătăciți la staul, la Biserică.

Fără această *ofensivă misionară*, pornită cu tact și prudență, cu răbdare și înțelepciune, măsura guvernului rămâne literă moartă, inoperantă, spre marea pagubă a Bisericii și a Neamului. Sectarii fiind niște *bolnavi* sufletești, noi, preoții, în calitatea noastră de doctori ai sufletelor, cunoscători ai boalelor de tot felul, va trebui să nu dăm odihnă oaselor noastre până ce nu vom fi administrat fiecărui bolnav în parte *leacul* necesar vindecării și *mântuirii* lui. Orice întârziere poate fi fatală, amăsurat dictonului: „*Boală lungă, moarte sigură*”. Fatală pentru *pacient*, dar și pentru *doctor*. Să nu uităm că Domnul, la înfricoșata judecată, va cere, din mâna noastră, fiecare suflet, pierdut din vina ori neglijența noastră. Să pornim, deci, la lucru, căutând *oia rătăcită*, aducând înapoi pe *cea pierdută*, legând pe *cea rănită*, întărind pe *cea slabă* (Ezechil, 34, 16).

Voiu da istoricul comunităților nazarinene pe protopopiate, inclusiv protopopiatele din Banatul fost jugoslav și cele trecute la restaurata eparhie a Timișorii, încheind cu un tablou sinoptic, cuprinzând numărul adeptilor acestei secte în anii 1936 și 1939, pe protopopiate și parohii.

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

(Continuare în numărul viitor)

Adunarea eparhială

a eparhiei ort. rom. a Caransebeşului, perioada XXII, sesiunea III-a convocată la Caransebeş, pe Duminică Samarinenicii, în 23 Maiu 1943.

ŞEDINŢA II.

ţinută Duminică în 23 Maiu 1943, orele 5 p. m.

Preşedinte: P. S. Sa Episcopul **Veniamin Nistor**
Secretar: **Nicolae Cornean.**

IX. Referitor la vizitaţiunile canonice.

Lt. Col. R. Boldea crede că având în vedere situaţia şi tratamentul de care sunt împărtaşiţi fraţii noştri din Banatul de vest, impun ca imperios necesară o vizită canonică pentru a fi mângăiaţi. Ar fi de dorit ca forurile bisericeşti să intervină pentru curmarea stărilor grele în care trăesc.

Prof. T. Mităr află că este bine că s'a luat notă în raport despre românii din Banatul de vest. Deasemenea este de părerea că vizitele canonice inopinate sunt o binefacere.

Presidiul dă lămuriri în legătură cu neextinderea vizitaţiunilor canonice şi la fraţii din Banatul de vest.

La propunerea Comisiunii:

Adunarea eparhială luând cunoştinţă de vizitaţiunile canonice ale Arhipăstorului şi privind cu deosebită mângăiere sufletească spre activitatea misionară a P. S. Sale, îi aduce recunoştitoare mulţumiri pentru munca apostolică în a stimula râvna preoţilor şi a trezi la o nouă viaţă energiile morale şi religioase ale poporului credincios.

X. Acelaş raportor prezintă propunerea Comisiunii bisericeşti la raportul Consiliului eparhial cu care se înaintează regulamentul pentru Academia teologică.

La propunerea Comisiei:

Regulamentul se aprobă şi biroul este invitat să-l investească cu clauza convenită. Regulamentul se va pune în aplicare cu începerea anului şcolar 1943-44.

XI. Acelaş raportor referă asupra raportului Consiliului eparhial cu privire la o nouă clasificare a parohiilor.

Prot. R. G. Ancuşa arată că clasificarea din 1937 a prezentat unele nepotriviri şi aşa propune ca pentru un an să se facă o nouă clasificare cu titlu de încercare. După ce mai vorbesc D-nii C. Arcan şi Dr. Maxim Radovan şi după explicaţiile Înaltului Presidiu

Adunarea eparhială încredinţează Consiliului eparhial să procedeze la o nouă clasificare a parohiilor.

Adunarea eparhială încredinţează Consiliului eparhial să ţină în suspens întregirea parohiilor cu 2 preoţi, aplicând pe unul din ei acolo unde necesităţile reclamă mai intens.

XII. Acelaş raportor citeşte raportul Consiliului eparhial în cauza Academiei teologice.

La această chestiune vorbesc D-nii: Dr. Ion Dobrin, Dr. I. Rădulescu, ing. Şt. Bornuz, pledând pentru menţinerea Academiei teologice şi luarea de măsuri pentru înmulţirea burselor studenţilor.

Prot. R. G. Ancuşa într'o înduioşată vorbire arată că în chestiunea Academiei nu mai putem rămâne pe planul discuţiilor. E bine să se spună răspicat că în ce priveşte învăţământul teologic, singură Biserica este în drept să reglementeze felul de învăţământ care îi con-

vine. Seminarile care nu sunt mulţumitoare şi nici nu sunt potrivite pentru noi. Nici nu este în firea lucrurilor ca după 78 ani de învăţământ teologic superior, să ne întoarcem la un învăţământ inferior.

Presidiul arată fazele prin care a trecut în ultimul timp situaţia Academiei teologice, crede că este actuală şi de mare importanţă chestiunea unui edificiu corespunzător pentru Academic. S'au luat măsuri pentru facerea unui plan şi încă în vara aceasta se va începe continuarea lucrărilor. Din partea P. S. Sale se oferă suma de 100.000 Lei, pentru ca lucrările să nu mai întârzie. Deasemenea se va face apel la instituţiuni, la parohii şi respectiv la credincioşi, în acest scop.

Luând în desbatere situaţia Academiei teologice din Mitropolia Ardealului şi Banatului şi indeosebi situaţia creată Academiei noastre în ultima vreme, Adunarea eparhială în unanimitate aduce următoarea hotărâre:

1. Menţinerea Academiei teologice din Mitropolia Ardealului şi Banatului cu gradul lor de şcoli superioare şi cu toate drepturile câştigate încă din timpul stăpânirii asupritoare, deoarece aceste şcoli sunt totodată instituite de cultură teologică şi educaţie religioasă naţională, care corespund unor necesităţi specifice locale în ceea ce priveşte trebuinţele sufleteşti ale poporului şi situaţiei în care se află Biserica noastră în raport cu celelalte confesiuni.

2. În ceea ce priveşte Academia noastră din Caransebeş, care îşi are originea în vechea secţie românească a şcolii teologice din Vârşeţ şi care din anul 1865, având totdeauna gradul de şcoală superioară, a înscris pagini de nepreţuită valoare pe teren teologic şi a fost un izvor permanent de afirmare ortodoxă şi naţională în acest colţ de ţară, — Adunarea eparhială cere în mod stăruitor menţinerea acestui pivot de viaţă bisericăscă şi naţională, ca să nu se rupă o tradiţie atât de frumoasă şi bogată în roade şi pentru că să nu se aducă o jignire nejustificată mândriei noastre de Români şi ortodoxi, ceace ar fi şi o impietate faţă de iluștrii profesori și luptători naționali dela această unică și cea mai veche școală cu grad superior din Banat

(Continuare în N-rul viitor)

ȘTIRI

Misiune religioasă a organizat Academia noastră teologică Luni, a doua zi a Sf. Rusali în Apadia. Cei 19 studenți teologi au fost conduși de pâr. rector Dr. Z. Munteanu și profesorii Dr. M. Chialda, Octavian Tprsa și Constantin Vladu. În biserică au săvârșit Sf. Liturghie în sobor, predicând Prot. Dr. Z. Munteanu și arătând dragostea P. S. Episcop Veniamin pentru fiii credincioși din această parohie. Corul Stud. teologi a dat răspunsurile liturgice. După Sf. Liturghie misionarii au împărțit cărți de rugăciuni, cruciulițe și iconițe dăruite de P. S. S. Episcop Veniamin.

Serbarea muncitorilor din Reșița. În fiecare an la uzinele din Reșița se organizează o interesantă serbare în care premiază funcționarii și muncitorii des-

toinici și cei cari împlinesc 25 și respectiv 35 ani de serviciu la uzine. Astăzi are loc în cadre deosebit de festive serbarea din acest an. Serbarea este onorată de însuși P. S. Episcop Veniamin care încă a primit să participe la această încununare a muncii.

Mulțumită publică. Oficiul parohial din Iabla- nița mulțumește și pe această cale, credincioasei Ioana Grivei din Iabla nița care întru amintirea soțului ei Nicolae a dăruit sf. biserici: 2 sfeșnice cu câte trei lumânări electrice, în valoare de 14.000 Lei și 2 covoare și un mășai, în valoare de 8000 Lei.

Bunul Dumnezeu să-i răsplătească fapta, dăruin- du-i bătrânci credincioase ani cu sănătate, iar soțului ei, întru amintirea căruia a dăruit, odihna vecinică între cei dreapți. *Pr. Octavian Trailovici.*

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 3700 C. 1943.

NOTĂ OFICIALĂ

În vederea compunerii unei lucrări docu- mentare, punem în vedere P. Cuc. Protopopi și Cuc. Preoți să trimită datele cerute prin chestionarul de mai jos pe adresa P. Cuc. Prot. Dr. Gheorghe Cotoșman, profesor de Teologie în Caransebeș.

Având să se elaboreze o lucrare istorică, datele vor fi controlate și riguros exacte, căci altfel nu prezintă nici o valoare ci doar o muncă irosită zadarnic și nepatriotic.

Chestionar,

despre toponimia, toponomastica și onomastica, din Banat adecă despre numirile de locuri, comune, orașe, râuri, nume personale, de fa- milie, etc.

1. Numele oficial de azi al comunei sau orașului, precum și cel dinainte de 1918.

Acolo unde la un notariat sau parohie aparțin mai multe sate sau cătune sau filii, răspunsurile se vor da la fiecare sat ori cătun în parte.

2. Numele comunei sau orașului așa cum îl pronunță sătenii băștinași.

3. Județul și plasa la care aparțin azi și în trecut.

4. Așezarea topografică a comunei: la șes, la deal, vale, munte.

5. Numirile diferitelor părți din interiorul comunei sau orașului, așa cum le pronunță sătenii sau cetățenii băștinași. La orașe se vor arăta cartierele vechi, tradiționale.

6. Toponimia hotarului sau numele (nu- mirile) diferitelor părți ale hotarului comunei (orașului) pe categorii:

a) Numirile locurilor (țarinei) cultivabile și pășunile la șes, pe văi, pe dealuri.

b) Numele dealurilor și văilor.

c) Numele munților.

d) Numele stânilor, peșterilor.

e) Numele pădurilor, cu specificarea po- milor, precum și poenile.

f) Numele râurilor și a singuratecilor pă- râie, mici și mari.

g) Alte eventuale numiri nespecificate aici.

Toate numirile părților comunei și ale ho- tarului să se scrie exact așa cum le pronunță cei mai bătrâni săteni țărani băștinași.

Numirile să fie scrise fără greșeli, orto- grafic și citeț — așa în felul de exprimare a Bănățeanului.

Scurte note explicative a acestor numiri: de ce și pentru ce se numesc așa?

Să se însemneze și numele bărbaților cari dau relații, etatea, starea și ocupațiunea lor.

7. Numele de familie din comună (la orașe ale băștinașilor).

8. Numele de botez obișnuite în comună.

9. Porecele date diferitelor familii. Aceasta adeseori exprimă numele familiilor dispărute. Să se arate și numele de familie dispărute.

10. Să se arate dacă există vreo legătură între toponimie, toponomastică și numele de familie și poreclă.

11. Numărul locuitorilor după ultimul re- censământ, pe naționalități și religie.

12. Numele și locul cimitirelor din comună. Unde sunt așezate cimitirele vechi. Există vre-o urmă: cruci vechi, cu inscripțiile pe ele.

13. Unde a fost așezat satul cel vechi? De ce s'a mutat de acolo?

14. Se văd sau se știu ceva despre cetă- țile vechi din sau în apropierea comunei. S'a scris ceva despre ele, când și unde? S'au fă- cut ceva cercetări, și ce s'a aflat? Ce spun sătenii despre aceste urme ale trecutului? Sunt cetăți dacice, romane, turcești?

15. Unde a fost zidită biserica veche. Este însemnat cu ceva locul bisericii vechi? Cam de când a fost părăsită?

16. Actualele biserici — după confesiuni — când au fost zidite?

17. Cum pronunță sătenii cuvintele: cimitir, dinte, deget, miere, mere, cine, vine, cioară, șoarece, deal, vale, vârf, țarină, cioc, unde te duci, Timiș, Timișoara, Mehadia, Cerna, ghintye, ghejet, neyere, mieră, cinnye, vinye, șioară, etc. (și alte abateri fonetice).

Aceste date se vor trimite până la 5 Iulie a. c., cel mai târziu, pe adresa indicată.

Caransebeș, în 12 Iunie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Nicolae Cornean

Nr. 3201 B. 1943.

NOTĂ OFICIALĂ

Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, Subsecretariatul de Stat al Cultelor cu adresa Nr. 24.708/1943 din 15 Maiu a. c., ne comunică următoarele:

„In conformitate cu ordinul Domnului Mareșal Ion Antonescu, Conducătorul Statului, comunicat de Președinția Consiliului de Miniștri cu adresa Nr. 500.907 din 1943 avem onoare a vă face cunoscut că este cu desăvârșire oprit a se mai face înmormântări pe lângă biserici sau mânăstiri, înmormântările fiind făcute în cimitire“.

Ceea ce Prea On. Oficiu protopopesc va comunica tuturor oficiilor parohiale din protopopiat spre știre și strictă conformare.

Caransebeș la 1 Iunie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Prot. Romul G. Ancușa

CONCURS

Se publică concurs, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Foia Diecezană“, pentru îndeplinirea prin numire din partea Consiliului eparhial a următoarelor parohii:

1. **Drinova**, protopopiatul Făgetului. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 32 jug. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Locuință în casa parohială.

2. **Fărășești**, protopopiatul Făgetului. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 32 jug. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Locuință în casa parohială.

3. **Jupânești**, protopopiatul Făgetului. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 32 jug. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Casă parohială nu este.

4. **Tomеști**, protopopiatul Făgetului. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 32 jug. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Casă parohială nu este.

5. **Șusca**, protopopiatul Bisericii-albe. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 17 jug. 200 st. □ Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Locuință în casa parohială.

6. **Socol**, protopopiatul Bisericii-albe. Beneficii: Sesiunea parohială în extensiune de 22 jug. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Casă parohială nu este.

7. **Plavișevița**, protopopiatul Mehadiiei. Sesiunea parohială. Ștola uzitată. Birul parohial uzitat. Locuință în casa parohială.

Preotul numit este obligat a-și îndeplini toate datorințele pastorale și preoțești și a suporta toate impozitele după beneficiile pe care le are.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi își vor înainta cererile de concurs, provăzute cu toate documentele convenite, prin oficiul protopopesc respectiv, Consiliului eparhial.

Caransebeș, la 24 Mai 1943.

2—3

Episcop:
† VENIAMIN

Consilier referent:
Prot. Romul G. Ancușa

Nr. 3595 B. 1933.

CONCURS

Fiind vacant un post de *diacon la biserica noastră catedrală*, pentru întregirea lui se publică concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare a concursului în Foia Diecezană.

Postul de diacon este retribuit cu salariul prevăzut în bugetul Ministerului Culturii Naționale și al Cultelor și care de prezent este de Lei 6850 salariu, Lei 2750 scumpete, chiria convenită și eventualul adaus familiar.

Doritorii de a ocupa acest post, având cvalificațiune pentru parohii de cl. I. își vor înainta cererile Consiliului eparhial. La cerere sunt a se alătura toate documentele personale și de studii, precum și cele despre serviciile de până acum.

Caransebeș, la 10 Iunie 1943.

Episcop:
† VENIAMIN

1—3 Consilier referent:
Prot. Romul G. Ancușa

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE

Pe baza aprobării Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2651 E. 1943 publicăm licitațiune minuendă pentru repararea exterioară a bisericii din Iablanița pe Duminica de 27 Iunie a. c. orele 11 a. m. în localul școalei primare din Iablanița.

Prețul lucrărilor după deviz este de 177.300 Lei. Devizul și condițiile de licitație se pot vedea la oficiul parohial.

Maestrul intreprinzător este obligat să depună garanță de 10% în numerar sau hârtii de valoare.

Cheltueli pentru participanti la licitație nu se dau.

Parohia își rezervă dreptul să dea lucrarea măeștrilor în cari are mai mare încredere.

Iablanița, la 11 Iunie 1943.

Consiliul eparhial.